

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBOL Szeredán 12. Decemb. 1787.

A' *Hadi - Környülállások'* kétséges ábrázatot mutató tukrébe tekintető békeféség szerető Politikusok azt vették észre, hogy noha a' Török a' Muszka Udvar ellen csak nem meg-engefztelhetetlen haraggal viseltessék-is, még-is a' jelen való háborunak csak a' Fő Tisztelendő *Mufti Ur* és a' *Nagy-Vezér* lévén ösztönözö oka, mely által Konstantzinápoly-nak már-is edgy előre képzelő keserves notán kelletnék tántzólni, a' Divány tellyes igyekezettel azon vagyon, hogy mind a' két F. Keresztény Tsászári Udvarokkal meg-békélneisen; a' honnan, noha az elkezdet hadi-kézületek leg-nagyobb mértékben foly-
nak.

nak, még-is némellyek Tavaszra erről a' részről tsendes békefességgel biztatják magokat, 's azt állítják, hogy a' már ki-rendelt Tábori F. Ts. és K. Posta Hivatal, a' Tábori Kantzellária olly rendelést vettenek legyen, melyszerént csak a' jövő Aprilisnak I. napjára kelletik készen lenniük a' Táborhoz való le-menerelre. — — — —

— (innen a' betűk a' Rostában maradtak) —

A' Magyar-országai Státusoktól önként adatótt 10-ezer 400 főből álló, maga jó szántából fegyvert fogott ujj Katonanság már Régimentekre osztatott; az Erdélyi N. Hertzegségbenli Státusok-is rész-szerént a-magók ujj Katónáikat ki-állították, rész-szerént ezeknek ki-állittásokban szorgalmatoskodnak. Bukovinában Sergestől lehet látni az efféle ujj Katónákat, kik a' Sergekhez vitetnek; Bétsben pedig a' múlt hetekben 2 rendbéli Verbunkak állottanak-fel, és — noha még eddig a' határszéleken igen barátságoson vagynak mind a' két részről, még-is némely élesen látni kívánó Pólitikusók azt erősítik, hogy némely Udvaroknak alattamban fojó Perek minden nap öszvébb elegyedvén, edgy nagy el-kerulhetlen hadnak bizonyosnak kelletnék lenni. 30-ezer Lengyelek és edgy Perliai Muszkát segítő Tábor már Muszka Soldón vagynak, — de — Mig a' *Márs* vérszinnel égő fáljájáról bővebben tudósittatnánk, tekintsünk a' tiszta szerelemből gyuladazó *Hymen* szövétnekére. A' jövő esztendőben Jan. 6-dik napjára vagy on meg-határozva az az ohajtva várt örvendetes ora, melyben a' mi Korónánk' örökös Hertzége *Ferentz* a' Wurtembergi *Ersébet* H. Aszfzónnyal öszve kelnek. Ezen napón a' F. Monárkha egész Ts. és K. Fami-liától

liától késértetvén ezen házafulandó Fő Párral délutáni 5 orakór a' F. Udvari Kápolnába megyen, és ott az ide-va Fő Püspök és Kárdinális Ur által öszve esketetvén, a' *Te Deum Laudamus* el-énekeltetik. Innen az Udvari Palotákba visszátérvén, az áldáshoz és szerentse kívánáshoz kezdenek: ez után a F. Famillia asztalhoz ülven, arany asztali-készületekről esznek, és már 7-diken a' közönséges mulatságokhoz és más lakadalmi pompákhoz kezdenek, mellyekről akkor bővebben. *Ersébet* Fő Hertzeg aszfizonynak Fő Udvari Mesternéje Grof *Chanclosné* ugyan ekkor mondatik el-párasíttatni, még pedig Feldmárfal és Fő Hadi Préfes Grof *Hadik* Ur ö Excellentiája által, ki ebben az esztendőben a' magabites Társát G. *Ligrovszkinét* a' halál által el-szalasztotta vala. — *Nyitzki Ferentz* Ur, a' maga eddig volt Hivatalának megtartása mellett, a' F. Mónárkhától Udvari *Tanátsófságra* méltóztatott. A' F. Magyar Helytartó Tanátsnak feje G. *Nyitzki* Ur ö Excellentiája, ki terhes nyavallyákban fekszik vala, minekutánna ezekből meg-fordúlni láttatnék, a' múlt Szombaton vett Levelek szerént, előbbeni kemény nyavallyáitól újra ostromóltatni kezdetett. — Fő Hadivezér Grof *Gyulai Ferentz* Ur ö Excellentiája a' múlt hónapban Erdélyből az örökké valóságba költözött. — Igen szerentsétlen vala M. Sz. Báró *Bánfi Farkas* Ur ö Excellentiája neve napjának Tasnádón való meg-ülése. Minekutánna a' Kótfisók agyon itták volna magókat az istálóban pipájókból a' tüzet kiejtették, mely-által az Istáló estvéli 10 orakór meg-gyúlván 6 ló ezüstes hámókkal, edgy 800 f. paripa minden drága szerzsámaival, Gabónás, Kazal szénák 's t. a' tűznek hamvas prédái levének. —

Erdélyben A. F. K. Kormányzó széken Tanácsosi hivatalban volt M. *Biró Samuel* Ur negyed napi hidegét szüntelen való hideggel váltván-fel, az örökkévalóságba költözött. — A' Budai H. Tanács széken Tanácsos M. *Lovász* Ur, a' F. Monárkhától a' Magyarországi Tábor' Hadi-gazdaságában Fő Komissáriusnak tétellett. — A' Varsoviai Nov. 14 dikén költ Levelek-ízerént Muszka Fő Vezér *Tököli* a' *Kaukuzus* hegyes Tartómányára rá-ütvén, edgy őtt öszve-se-reglett Török Tábort egészfzen széllyel vert, és azokközzul 4000-et részszerent le-vágott. — * * Fris emlékezetekben lehet az E. Olvasoknak, az Anglus Királynak azon tavaly közöségessé lett Kegyelmes indulaja, mellyszerent 100 arany érdem pénzt ígért vala annak, ki a' *Kristus* örök *Istenségét* leg jobban meg bizonyittaná, és a' *Göttingai Theologica Facultást* tette vala az erről költ irásoknak meg-ítelő-jévé. Ezen nevezett *Facultás* már 27 erről vételkedő irásokat veu-bé, mellyekről azt az ítéletet tette: hogy még ezekközzul edgyikben sem mutatott a' dolog ugy meg, hogy valamellyiknek írója jutalmat érdemlene; sőt *transfat* név alatt ki-rekelztvén a' többi közzul edgyet, a' más 26-nak, edgyik gyarlóbb lévén a' másiknál, ezt írták a' jja *Luk. 22 34.* A' Tudófbbak azzal mentegették magokat, hogy ez *Axioma*, az az: *Propositio Theoretica indemonstrabilis* lévén, mellyet azon-kivul-is hisznek, nem tartották szükségesnek rólla írni. — Eddig a Fejedelmeknek és Királyoknak gyermekeik tsak a' F. Udvarokban othan tanittattanak és az ő Jóbbágyaiknak tanuló ifjajival edgy tanuló műhelybe nem botsáttattnak volna. A' moston Uralkadó böls Frantzia és Anglus Királyok mit tselekefznek? Hogy az ő király-saik ne tsak a' magok különös Udvari Tanitójakat

jakat esmérjek, ne tsak mezittelen Tudományokat tanulhassanak, hanem az ő velek ugyan azon edgy termézi Törvény alatt született Jóbbágyaikkal tárfalkodni-is még gyermek korokban meg-tanulhassanak — és észre vehessék, hogy fokszór azokban a' tálentómók még főkkal nagyobb mértében találtnak, mint benne, mind ketten a' magok Hertzeg-fiakat a' Göttingai Univerfitásban tanittatták. Ez a' két Királyi Printz tsak arról esmertetik-meg a' több tanulóktól, hogy két különös asztalnál ülnek; különben köntösök mindenek hasonló a' többi Deákókehoz, és szintén ugy magok jegyezgetnek a' Tanító után mint más tanulók.

A' Budai H. Tanáts által még a' mult hónapban ollyon Rendelés tétetek minden Vármegyékhez, hogy az élésre tartazó dolgoknak vásári arrok, minden 14 napok alatt, irásban adattassanak-bé a' H. Tanáts-székre. Itt fők száz terhelt hadi-szekereket hamos Lóvokat és más hadi-készületeket szemlélnk szüntelen, azt irják Budáról. —

Pósonyból ezt irják: hogy a' katonaság számára szüntelen való örlés miatt a' Közönség meg-ne szüküljön, tehát a' Város Tanátsa az itt való katonai eleségre kóndoskodó Tifztséggel edgyet értvén meg-határozta-ott, hogy a' meddig a' téli idő az örlést meg-fogná engedni, a' malmók minden hétnek 3 napjain a' Közönség, a' más hárman pedig a' katonaság' számára járjanak. — *Eszekről* 17-dik Nov. Ma ide edgy nagy transpórt Spanyol Sorómpók érkeznek-meg, mellyek a' Régimenteknél Kompániákra ki-óltatván, az azókkal való gyakoróltatás most legnagyobb foglalatósága a' katonáknak. — Az a' hir, hogy a' Magyar orf. ági nagy Tábórnál a' betegség és halál szer-felett uralkodnék nem igaz, ha hihetünk

az ullyabb tudósításóknak. A' *Latterman* Régiment-
benn annak Stiriából való meg-indulásától fogva, két
köz-embernél több meg nem hólt. — Frantzia-or-
szágnak *Santonia* nevü tartományában a' következzen-
dő történet, fók szép és vidám idő töltésekre szól-
gáltatott alkalmatóságot: méltónak tartóttam a' dol-
gót éppen a' mint magam edgy ullyság levélből ol-
vastam közleni E. Olvasoimmal, abból semmit el-
halgatni nem kívánván. Az említett helyen edgy
Apátza Klastromban tizenedgy Szüzek olyan szeren-
tsések léven, hogy a' termékeny tenyészetnek áldott
orájára edgyfzersmind jutnának: az ártatlan vendé-
gek szerző okainak vallották lenni magát az *Augu-
stinus Atyák* az ő Gyóntató Papjokat, 's még edgy
más ifju Papót ki edgy darabb időtől fogva amaz-
zal mindenkor jelen vólt, mikor az a' Klastrom vi-
sitátziójára meg-jelent. Minek utánna ezen utolsó
fogságra tétetett vólna, ki-jött, hogy az ő attya vólt
edgy nevezetes Királyi Tanátsos Santóniába, és hogy
ő pénzel vette légyen a' Titelendő Atyát arra hogy
néki meg-engedje magával edgyütt a' Klastromba jár-
ni. Még mind ketten őrizet alatt tartatnak. Senki
sem kételkedik, hogy az öreg lelki vitéz, vitéz tse-
lekedetihez képpest, életével ne-fóгна fizetni: sőt
tartanak tölle hogy a' Kis Papót sem fogja, Fő Fa-
miliájának szórgalmatós fáródsága az amazéhoz hason-
ló büntetésből meg-menteni.

A' Frantzia-országai Venebónának a' hamú alatt
eddig mind jobban jobban elevenedett tüze, úgy lát-
szik minha már most lángal kezdene égni. A' Ki-
rállynak, ezen h. 19-dikén a' Parlamentumba személ-
lyesen-való meg-jelenésének tzellya ez volt, hogy
edgy 450 Millio Livrányi költsön pénz iránt tett Ren-
delé-

delését meg-erősítte, annak a' több egészsz erejü Rendelések közzé való bé-iratása által. A' Parlamentum reggeli 8 orától fogva dél-utánni 6-ig edgy végbe tartott: az Orléáni Hertzeg a' Király tzélyának közönségesen ellene mondott és noha a' Rendelés akkor a' Király jelen létében bé-iratott de tsak ugyan még azonn napon el-menetele után törvénytelennek jelentetett ki, u. m. a' melly nem rendes modon felgyült voxok által erősített-meg; mely dológnak következése lett, az említett Orléáni Hertzegnek *Válésjának* Frantzia-ország edgy Tartományának *Viller-Corelet* nevü nagy mezö Várofsába, hól a' Hertzegnek Kastéllya vagyon 's még a' Parlamentum más 2 Tagjainak-is az Orzágnak bizonyos helyeire számkivettetésben való küldetések. Meg esvén ez, a' Parlamentum parantsólatót vett, hogy Párisból Versáliába költözzék a' meg-nevezett hólnapnak 21-dikén, midön a' Király egészszén ki-mutatta az iránt való kedvetlenségét, hogy a' Parlamentum edgy olyan dolgót törvénytelennek lenni ítelt mely a' voxoknak nagyobb része által meg-erősített volt: ezen kívül aztis mondotta, hogy a' Parlamentumnak ugyan meg-engedte, hogy az, minden történetekben maga jóvallását adhasa, de azt meg-tiltya, hogy ebben a' dológnban valaki elleukezők jóvalhasson. A' Parlamentum kérése nem használt leg-kissebbet-is, sem az Orléáni Hertzegnek sem a' más több Fő Személyeknek vizszá hivattatások iránt, mellyre a' Király tsak ezt felelte „ az én indittó ókaimat melyek szerént a' leg-első Printzet a' magam vér-szerént való Atyámfiát meg-büntettem, rajtam kívül más meg-nem fogja tudni, a' mi illeti a' több büntettetett Tagjait-is a' Parlamentumnak azoknak meg-büntetésekben-is engemet az igazságnak éppen azon lelke vezérlett. „

Ha szinte *Potemkin* Muszka Generálnak edgyet értése által Hertzeg *Dólgorukki* 40-ezereð magával a' *Bog* folyó vizén keresztül menvén *Otzakov*-hoz nem mészze táborozik és ettől a' Török nagy Tábor csak 50 mertföldnyire magát erőss Sántzba verve fekszik-is: csak ugyan meg lehet az még-is, hogy a' nagyobb útközetek a' téli kemény idő miatt valamit haladni fognak, melly vélekedésre az az új hir-is edgy erősség, hogy a' Fő Vezére az egész Tábornak *G. Potemkio* Pétervárába el-utozött, az újabb rendeléseknek a' Tsászárnétól személlyesen való által vételére. — Német-orzágon nevezetes a' *Gothai* Hertzegnek azon tselekedete, mely szereznt ki-hirdette, hogy az alatta való helységekben a' tántz és lakadalmazás az *Adventi* napokon is szintu-ugy mint mas időben meg-engedtetik; minthogy a' külömben akkor szokásban vólt gyász napok nem ilenének az esztendőnek azon részéhez, mellyben a' *Keresztényeknek* leg-nagyobb örömök szereztetett. —

* * A' ki 3 napok alatt Bétsben az ugy nevezett *Magos utszán* az Igazság Isten Afzfonyával által-ellenben a' *Bünösök'* künn-álló helyyre tekintett, és az ott álló ösz-hajú B * * szemlélte; kinek Németül ezen irás fugge nyakában: *Hite szegett és Hüségte-len Tisztviselő*, ha csak az igazság felett valami-kis érzékenység vólt szivében, edgy pár gonytsep gördülvén-ki szeméből, ezen sohajtással mene-el onnan: *Uram! ne vigy késértetbe.* — — — —